

ॐ

संस्कृतभारती (उत्तरतमिळनाडु)

पत्राचारद्वारा संस्कृतम्

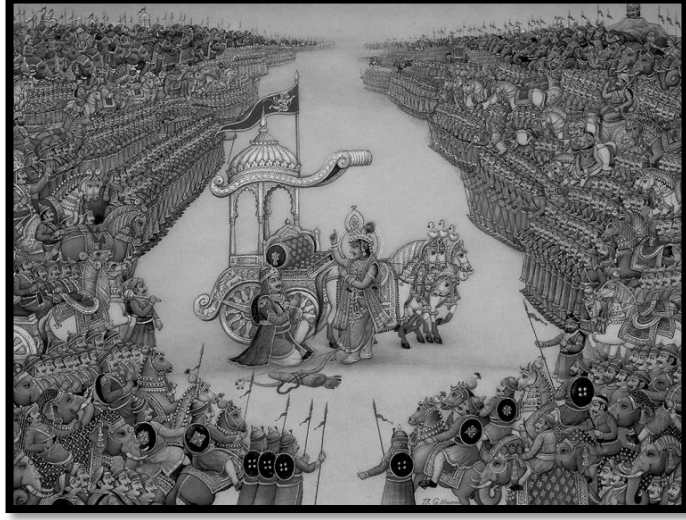
परीक्षा - शिक्षा

कालावधि: - होरात्रयम्

पौष: - हेमलम्बसंवत्सर: ५११८

अङ्का: - १००

जनवरी - २०१८

॥ भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ॥

नाम

_____

(full name with initials / surname)

जङ्गमदूरवाणी सं. (Mobile. No.)

_____

पञ्जीकरणसङ्ख्या(Regn. No.)

_____

वासप्रदेश: (Res. Area)

_____

परीक्षाकेन्द्रम् (Exam centre)

_____

अवधेयम् - द्वितीयतृतीयभागस्थ-प्रश्नानां उत्तराणि (Part II & III) उत्तरपत्रे लिखत ।

प्रथमो भागः

1) (अ) अधः दत्तानां कृदन्तानाम् इतरे वचनरूपे लिखत ।

(6)

एक वचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१) पठतः	पठतोः	पठताम्
२) कुर्वती	कुर्वत्यौ	कुर्वत्यः
३) धावन्त्या	धावन्तीभ्याम्	धावन्तीभिः
४) पतते	पतद्भ्याम्	पतद्भ्यः
५) क्रीडति	क्रीडतोः	क्रीडत्सु
६) गच्छत्	गच्छती	गच्छन्ति

(आ) आवरणे दत्तस्य क्रियापदस्य उचितं शतृ-प्रत्ययान्तं रूपं रिक्तस्थाने लिखत ।

(6)

- १) बालकः जलं पिबन् चित्रं पश्यति । (पिबति)
- २) सुरेशः धावन्तं मूषकं दृष्टवान् । (धावति)
- ३) माता गायन्ती पाकं करोति । (गायति)
- ४) श्लोकं वदन्त्यै महिलायै पुस्तकं ददातु । (वदति)
- ५) यानं शब्दं कुर्वत् गच्छति । (करोति)
- ६) पठता अग्रजेन सह अनुजः अपि पठति । (पठति)

(इ) आवरणे दत्तस्य क्रियापदस्य उचितं शानच्-प्रत्ययान्तं रूपं रिक्तस्थाने लिखत ।

(6)

- १) वन्दमानः भक्तः वरं प्राप्तवान् । (वन्दते)
- २) लज्जमाना कन्या मौनं आश्रितवती । (लज्जते)
- ३) वृद्धान् सेवमानस्य युवकस्य वयमपि साहाय्यं कुर्मः । (सेवते)
- ४) कम्पमानात् वृक्षात् पर्णानि पतन्ति । (कम्पते)
- ५) वर्धमानायां वृष्ट्यां मा क्रीडन्तु । (वर्धते)
- ६) प्रकाशमानं नक्षत्रं भूमौ पतितम् । (प्रकाशते)

(ई) आवरणे दत्तानां पदानां सति सप्तमी रूपं लिखत । (3)

- १) (बालकः रुदितवान्) ----- बालके रुदितवति सति माता उत्थितवती ।
 २) (प्राचार्या आगता) ----- प्राचार्यायाम् आगतायां सत्यां छात्राः उत्थाय स्थितवन्तः ।
 ३) (गुरुः दृष्टः) ----- गुरौ दृष्टे सति सः नमस्कृतवान् ।

(II) (अ) सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । (पञ्चानाम्) (5)

- १) शरच्चन्द्रः (२) कन्याषोडश (३) गतिर्भवति (४) दुर्योधनस्तदा
 (५) अजन्तः (६) जगद्गुरुः (७) एवं कृत्वा । (८) नवमो दिनाङ्कः

सन्धि-विभागः	सन्धिनाम	
१) शरत् + चन्द्रः	शुचुत्वम्	६) जगत् + गुरुः - जश्त्वम्
कन्याः षोडश	विसर्ग - सकार / ष्टुत्वम्	७) एवम् + कृत्वा - अनुस्वारः
२) +		८) नवमः + दिनाङ्कः -
गतिः भवति.	विसर्ग - रेफः	विसर्गः उत्त्वम्
३) +		
दुर्योधनः तदा	विसर्ग - सकारः	
४) +		
अच् अन्तः	जश्त्वम्	
५) +		

(आ) सन्धिं कुरुत । सन्धिनाम लिखत । (पञ्चानाम्) (5)

- १) धनिकः + अगच्छत् (२) बुद्धिः + योगे (३) एषः + गोपालः
 (४) स्वस्मिन् + एव (५) बृहत् + नगरम् (६) अनुष्टुब् + छन्दः (८) उत् + डयते ।

पदम्	सन्धिनाम	
१) धनिकोऽगच्छत्	विसर्ग - उत्त्वम् / गुण / पुर्वरूप	
बुद्धिर्योगे	विसर्ग - रेफः	
२) +		
एष गोपालः	विसर्ग - लोपः	
३) +		
स्वस्मिन्नेव	ङ्मुडागम	६) अनुष्टुप्छन्दः - चर्त्वम्
४) +		
बृहन्नगरम्	अनुनासिका	७) उडुयते - जश्त्वम् / ष्टुत्वम्
५) +		

(III) (अ) एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । (पञ्चानाम्) (5)

- १) धावन् (२) खादन्ती (३) लेखितुम् (४) दत्त्वा (५) क्रीडितवती (६) पठताम् ।

- १) धावन् बालकः गीतं शृणोति।
२) खादन्ती महिला चित्रं पश्यति।

३) अहं परीक्षां लेखितुं श्वः नगरं गमिष्यामि।

४) धनिकः भिक्षुकाय दानं दत्त्वा अग्रे गतवान्।

५) ह्यः बालिका क्रीडाङ्गणे क्रीडितवती।

६) पठतां बालकानां रमेशः श्रेष्ठः अस्ति

(आ) कृदन्तरूपं / लकाररूपं लिखत। (दशानाम्)

(5)

१) कम्प् (तव्यत्) ----- कम्पितव्यम्	२) त्यज् (क्तवतु) ----- त्यक्तवान् / त्यक्तवती
३) दण्ड् (क्त) ----- दण्डितः / ता / तम्	४) चिन्त् (शतृ) ----- चिन्तयन् / चिन्तयन्ती
५) त्रा (तुमुन्) ----- त्रातुम्	६) भू (कर्मणि - लट्) ----- भूयते
७) मुञ्च् (क्त्वा) ----- मुक्त्वा	८) दह (क्त्वा) ----- दग्ध्वा
९) डी (डय) (शानच्) ----- डयमानः / डयमाना	१०) ग्रह (कर्तरि - लट्) ----- गृह्णाति
११) नश् (क्त) ----- नष्टः	१२) ध्यै (क्तवतु) ----- ध्यातवान् / ध्यातवती

(इ) उचित-पदं “ ✓ ” इति चिह्नेन अङ्कयत।

(5)

- १) “को भवान् ?” इत्यत्र विसर्गस्य (लोपः / उत्त्वं / सत्वम्) भवति।
- २) “गणयति” इत्यस्य कर्मणि रूपं (गणयते / गण्यते / गणयति)।
- ३) “दा - ददाति” एतस्य पुलिङ्ग-शतृप्रत्ययान्तं रूपं (ददत् / ददन् / ददान्)।
- ४) “पाल्” धातोः लट्-लकाररूपं (पालति / पालयति / पाल्यते)।
- ५) “कञ्चित्” इत्यत्र (परसर्वणसन्धिः / अनुनासिकसन्धिः / अनुस्वारसन्धिः) भवति।

(ई) गणे अनर्हं पदं पृथक्-कुरुत।

(4)

उदा.	पश्यन्ती	शृण्वती	वदन्ती	नमन्ति
१)	तदपि	तदेव	तदपि	तदुपरि
२)	तस्मिन्नेव	कस्मिन्नपि	कुर्वन्निव	तन्नाम
३)	डयते	पठ्यते	त्रायते	मन्यते
४)	वागीशः	वाङ्मयम्	वाग्देवी	वाक्चातुर्यम्

(IV) (अ) मेलयत ।

(5)

१) भोगे	-	जराभयम् (5)
२) बले	-	खलभयम् (3)
३) गुणे	-	रोगभयम् (1)
४) शास्त्रे	-	रिपुभयम् (2)
५) रूपे	-	वादिभयम् (4)

(आ) साधु ✓ / असाधु X इति लिखत ।

(5)

१) शिशुपालस्य पञ्चाशत् अपराधान् मृष्यामि ।	X
२) वर्धमानः व्याधिः शत्रुः च न उपेक्षणीयौ ।	✓
३) शत्रुनाशनेन परपीडनं भवति । परपीडनं पापस्य कारणम् ।	✓
४) दानं त्यागः नाशः इति वित्तस्य तिस्रः गतयः भवन्ति ।	X
५) धर्मं जिज्ञासमानानां प्रमाणं परमं भावः ।	X

द्वितीयः भागः - संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

(V) एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (पञ्चानाम्)

(5)

१) द्वारकानगरं कुत्र अस्ति ? समुद्रतीरे	२) धर्मराजस्य भीतिः का ?
३) श्रीकृष्णः किं कर्तुं निश्चितवान् ?	३) यागस्य मध्ये विघ्नो भवति इति
४) यज्ञयात्रां	४) अर्जुनः कुत्र अवसत् ?
५) इन्द्रः किमर्थं मुनिवेषं धृतवान् ?	४) इन्द्रकीलपर्वते
५) अर्जुनस्य परीक्षां कर्तुम्	६) श्रीकृष्णः केन सन्तुष्टः जातः ?
७) शिशुपालः किं न असहत् ?	६) उद्धवस्य वचनेन
७) सभायां कृतां श्रीकृष्णस्य पूजाम्	

(VI) (अ) संस्कृते अनुवादं कुरुत ।

(5)

१) பெரியவர்களின் கட்டளை எப்போதுமே பின்பற்றப்படவேண்டும்.

Order of elders should always be followed.

2) துணிகளை வாங்குவதற்காக அவர்கள் எல்லோரும் கடைக்குச் சென்றார்கள்.

All of them went to the shop for purchasing clothes.

3) சிறுவன் விளையாடுவதற்கு விளையாட்டு மைதானம் சென்றான்.

The boy went to the playground to play.

4) சகோதரனுடன் நடந்துக்கொண்டிருந்த சிறுமி கீழே விழுந்து உரக்க அழுதாள்.

The girl walking with her brother fell down and cried loudly.

5) பள்ளிக்கட்டடத்தின் முன்புறம் பெரிய மரம் உள்ளது.

There is a huge tree in front of the school building.

(आ) एकं विषयमधिकृत्य 6-8 वाक्यैः संस्कृतेन प्रबन्धं लिखत । (6)

(1) संस्कृतं राष्ट्रस्य ऐक्यं च (2) अद्यतन-जीवने जङ्गमदूरवाण्याः प्रभावः

तृतीयः भागः (संस्कृत / तमिल् / आङ्ग्ल / मातृभाषया वा लिखत)

(VII) (अ) पदविभागं, अन्वयं, तात्पर्यं च लिखत । (एकस्य श्लोकस्य) (6)

1) भवान् भीष्मश्च कर्णश्च कृपश्च समितिञ्जयः ।
अश्वत्थामा विकर्णश्च सौमदत्तिर्जयद्रथः ॥
अथवा

2) अयनेषु च सर्वेषु यथाभागमवस्थिताः ।
भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तस्सर्व एव हि ॥

(आ) ससन्दर्भं विवृणुत । (द्वे एव) (6)

1) सः नीतिपूर्वकं राज्यशासनं करोति ।

2) मूषकं ग्रहीतुं पर्वतस्य खननमिव ।

3) एकत्र देवकार्यम्, अन्यत्र बन्धुकार्यम् ।

4) कृष्ण ! भवान् सर्वं जानाति । सर्वज्ञो हि भवान्

1) कि - धर्मराजाय द्रौपद्याः उपदेशः - कि-
यु

2) शि - इन्द्रप्रस्थप्रयाणम्

3) शि - मन्त्रालोचनम्

4) शि - नारदस्यागमनम्

(VIII) (अ) सन्धिच्छेदं प्रदर्श्य तात्पर्यं लिखत । (एकस्य सुभाषितस्य) (5)

१) यः प्रीणयेत्सुचरितैः पितरं स पुत्रो
यद्भूतुरिव हितमिच्छति तत्कलत्रम् ।
तन्मित्रमापदि सुखे च समक्रियं यत्
एतत्त्रयं जगति पुण्यकृतो लभन्ते ॥

अथवा

२) नागुणी गुणिनं वेत्ति गुणी गुणिषु मत्सरी ।
गुणी च गुणरागी च विरलः सरलो जनः ॥

(आ) एकं न्यायं विवृणुत । (2)

काकतालीयन्यायः / अन्धगजन्यायः / अशोकवनिकान्यायः

(इ) एकस्याः प्रहेलिकायाः उत्तरम् अर्थं च लिखत । (3)

१) वृक्षाग्रवासी न च पक्षिजातिः
तृणं च शय्या न च राजयोगी ।
आपीतवर्णो न च हेमधातुः
अतश्च ताम्रः सुरसः क एषः ॥

अथवा

२) अपूर्वोऽयं मया दृष्टः कान्तः कमललोचने
शोऽन्तरं यो विजानाति स विद्वान्नात्र संशयः ॥

(ई) एकस्याः सूक्तेः अर्थं लिखत । (2)

१) मनो हि हेतुः सर्वेषाम् इन्द्रियाणां प्रवर्तने ।
२) भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।

वदतु संस्कृतम्

॥ शुभम् ॥

जयतु भारतम्